

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАЦИОНАЛНА КОМИСИЈА ЗА РАЧУНОВОДСТВО

Република Србија
Национална комисија за
рачуноводство
Број: 1/23
7. март 2023. године
Београд

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ

НАЦИОНАЛНЕ КОМИСИЈЕ ЗА РАЧУНОВОДСТВО ЗА 2022. ГОДИНУ

I. Национална комисија за рачуноводство

Национална комисија за рачуноводство (у даљем тексту: НКР) је тело које је образовала Влада, са надлежностима утврђеним Законом о рачуноводству („Службени гласник РС”, бр. 73/19 и 44/21-др. закон, у даљем тексту: Закон) који је ступио на снагу 1. јануара 2020. године.

Састав НКР на дан 31. децембар 2022. године:

1. др Драган Демировић – председник,
2. Марија Трифуновић – члан,
3. Мирјана Ивошевић – члан,
4. Смиљка Јовановић – члан,
5. др Рада Стојановић – члан,
6. Сандра Вранеш – члан,
7. Александар Јањушевић – члан.

Чланови НКР су стручна лица која поседују знања и праксу из области финансија, рачуноводства и ревизије. Чланови овог тела именовани су на предлог министра надлежног за послове финансија, Народне банке Србије и Комисије за хартије од вредности.

Министарство финансија (у даљем тексту: Министарство) обавља стручне и административне послове за потребе НКР.

Организација и начин рада НКР, уређени су Пословником о раду НКР.

Рад чланова НКР финансира се средствима из буџета.

II. Делокруг рада НКР

Делокруг рада НКР дефинисан је одредбама Закона.

Улога овог тела, сходно Закону је да:

- 1) прати процес примене директиве Европске уније из области рачуноводства и предлаже одговарајућа решења за национално законодавство;
- 2) прати процес примене Међународних стандарда финансијског извештавања (у даљем тексту: МСФИ) и Међународног стандарда финансијског извештавања за мала и средња правна лица (у даљем тексту: МСФИ за МСП), и предлаже решења за евентуалне проблеме који могу да настану у поступку примене тих стандарда;
- 3) прати процес примене Закона и подзаконских аката донетих на основу њега и предлаже Министарству начин решавања евентуалних проблема који могу да настану при примени те регулативе;
- 4) даје мишљење на акт Коморе овлашћених ревизора (у даљем тексту: Комора) којим се уређује форма и садржина захтева за издавање дозволе из члана 18. Закона, као и накнада за издавање дозволе;
- 5) разматра информације добијене од Агенције за привредне регистре (у даљем тексту: Агенција) у вези са питањима која се тичу вођења регистра из члана 17. став 8. Закона;
- 6) разматра извештаје Коморе о питањима која се односе на издавање и одузимање дозвола за пружање рачуноводствених услуга;
- 7) разматра информације добијене од Агенције у вези са применом Закона у вези са достављањем извештаја и документације из чл. 44-46, Регистру финансијских извештаја;
- 8) пружа информације Министарству о евентуалним изменама друге законске регулативе која може да утиче на финансијско извештавање у смислу овог закона.

III. Активности НКР

Од 1. јануара 2022. године а закључно са 31. децембром 2022. године одржано је укупно 12 седница овог тела.

У извештајном периоду најзначајније активности овог тела биле су усмерене на праћење примене законске и професионалне рачуноводствене регулативе у смислу професионалне подршке Министарству при заузимању ставова у вези са применом наведене регулативе, као и по питању захтева за померањем рокова за достављање Напомена уз финансијске извештаје за микро правна лица и иницијативе за продужење рока за упис у Регистар пружалаца рачуноводствених услуга.

У вези са иницијативом Привредне коморе Србије за одлагање достављања Напомена уз финансијске извештаје у оквиру процедуре достављања финансијских извештаја за јавно објављивање за извештајну годину која се завршава 31. децембра 2021. године за микро правна лица, а након разматрања исте и аргумента које су изнели

чланови НКР на седници, констатовано је да предметну иницијативу не би требало прихватити.

Пресудна чињеница за заузимање оваквог става односи се на то да је Закон донет у октобру 2019. године, а пратећа подзаконска акта у јуну 2020. године (уз обавезну примену тек од састављања финансијских извештаја за 2021. годину), те да не постоје објективни разлози због којих би се омогућило привредним друштвима разврстаним као микро правна лица, као и пружаоцима рачуноводствених услуга „одложено достављање Напомена уз финансијске извештаје за 2021. годину до 30. јуна 2022. године уместо до 31. марта 2022. године”.

У извештајном периоду у два наврата су разматране иницијативе Привредне коморе Србије усмерене на измену члана 61. Закона и одлагање рока за упис у Регистар пружалаца рачуноводствених услуга. У оба случаја, од стране НКР заузет је став да не би требало продужавати Законом прописани рок за упис у Регистар пружалаца рачуноводствених услуга.

Наиме, разлог за заузимање оваквог става је чињеница да је Закон донет у октобру 2019. године, чиме је јасно и недвосмислено обелодањено да правна лица и предузетници чија је регистрована претежна делатност пружање рачуноводствених услуга, имају обавезу да ускладе своје пословање са одредбама Закона најкасније у року од три године од дана ступања на снагу Закона, односно до 1. јануара 2023. године. Један од основних разлога за увођење законског регулисања пружања рачуноводствених услуга у Републици Србији био је повећање квалитета рачуноводствених услуга, као и квалитета финансијског извештавања посредством обезбеђивања минимума неопходних услова за обављање ових послова (укључујући и то да код пружаоца рачуноводствених услуга мора бити запослено у сталном радном односу најмање једно лице, са професионалним звањем у области рачуноводства или ревизије, стеченим код професионалне организације чланице Међунарподне федерације рачуновођа, или да сам предузетник испуњава поменути критеријум).

Исто тако, Предлог правилника о изменама и допунама Правилника о условима и начину јавног објављивања финансијских извештаја и вођењу Регистра финансијских извештаја (у даљем тексту: Правилник) који је припремила Агенција, је био предмет разматрања на неколико седница НКР, а што је резултирало усвајањем Предлога овог правилника (седница НКР из новембра 2022. године). Најзначајнија питања која су обухваћена Правилником, усмерена су на следеће:

- 1) прописивање обавезе за обvezниke да финансијске извештаје и документа који се достављају у оквиру конкретног захтева у Посебном информационом систему, електронски потпишу применом посебне апликације Агенције која се користи за потписивање електронских докумената или применом апликација које обезбеђују потпис у клауду;
- 2) прописивање обавезе достављања одлуке о обједињеном годишњем извештају о пословању само уз одлуку о усвајању редовног годишњег финансијског извештаја и ревизорски извештај, тј. само уколико је одржана редовна годишња седница скупштине правног лица;

- 3) дефинисање начина поступања са финансијским извештајима састављеним од стране правног лица или предузетника уписаног у Регистар пружалаца рачуноводствених услуга у случајевима када је обvezник том лицу односно предузетнику поверио вођење пословних књига и састављање финансијског извештаја у смислу члана 16. став 1. Закона;
- 4) прописивање додатног услова за потпуност финансијског извештаја сагласно којем рачуноводствена регулатива наведена у захтеву мора бити усаглашена са регулативом наведеној у Напоменама уз финансијске извештаје;
- 5) редефинисање начина вршења прелиминарне збирне обраде података из редовних годишњих финансијских извештаја формирањем базе података за статистичке потребе и начина употребе података из те базе.

Предмет разматрања НКР била је и информација о садржини предлога Директиве ЕУ у вези са корпоративним извештавањем о одрживости., који указује да ће већи број обvezника (а не само велика правна лица која имају преко 500 запослених што је до сада био случај) бити у обавези да саставља ове извештаје и да ће исти обухватити сва велика правна лица и сва правна лица (изузев микро) чијим се хартијама тргује на берзи. Такође, у вези са тим се очекује доношење посебних стандарда од стране Европске саветодавне групе за финансијско извештавање (European Financial Reporting Advisory Group - EFRAG), чија ће примена бити обавезна приликом корпоративног извештавања о одрживости. У Предлогу Директиве наведено је да ће обавеза извештавања о одрживости почети од финансијских извештаја за 2023. годину (за велика правна лица), односно од 2026. године (за мала и средња правна лица која су на берзи).

Значајне активности НКР биле су усмерене и на спровођење Законом утврђених надлежности у вези са професионалним пружањем рачуноводствених услуга. Наиме, Законом је уводена обавеза да правна лица и предузетници који се професионално баве пружањем рачуноводствених услуга, морају да поседују дозволу за пружање рачуноводствених услуга и да буду уписаны у одговарајући регистар. Сагласно Закону, дозволе за пружање рачуноводствених услуга издаје Комора, док Регистар пружалаца рачуноводствених услуга води Агенција. С тим у вези, сходно законом повереним јавним овлашћењима НКР је разматрала и следеће информације/извештаје о спровођењу Закона:

1. Извештај (информацију) Агенције о питањима која се односе на функционисање Регистра пружалаца рачуноводствених услуга у 2022. години. На основу информација садржаних у извештају констатовано је да је од почетка године, а закључно са 14. децембром 2022. године, у Регистру извршен још 2.051 упис пружалаца рачуноводствених услуга, при чему је у истом периоду обрисано из Регистра 8 пружалаца, услед брисања истог у Регистру привредних субјеката и 2 пружаоца због одузимања дозволе за пружање рачуноводствених услуга (укупно 10 пружалаца). Следствено томе, на поменути дан, у Регистру се, као активно, водило 2.687 пружаоца рачуноводствених услуга.

2. Извештаје Коморе о питањима која се односе на издавање и одузимање дозвола за пружање рачуноводствених услуга (два извештаја у 2022. години). Увидом у званични Регистар пружалаца рачуноводствених услуга који води Агенција, на дан одржавања седнице НКР (новембар 2022. године), уписано је 2.064 правних лица и предузетника који су добили дозволу Коморе за пружање ових услуга.

У оквиру Законом утврђених надлежности НКР је на једној од седница разматрала и Извештај (информацију) Агенције о питањима која се односе на достављање финансијских извештаја и документације о Регистру финансијских извештаја. На основу података из извештаја констатовано је да се обавеза достављања финансијских извештаја за 2021. годину односила на укупно 310.854 обvezника у оквиру којих су доминантна привредна друштва (42,86%), затим предузетници (37,35%) и друга правна лица (19,07%). У погледу величине, највећи број обvezника су чинила микро правна лица (преко 90%, узимајући у обзир да се неразврстани обvezници, приликом достављања извештаја, најчешће разврстају као микро), затим мала правна лица (4,57%), док је учешће средњих и великих правних лица у укупном броју обvezника за 2021. годину симболично (нешто мање од 1%). Обавезу достављања прописане документације имало је 5.219 обvezника ревизије, од чега 4.523 обvezника ревизије редовних годишњих финансијских извештаја, и 696 матичних правних лица обvezника ревизије консолидованих годишњих финансијских извештаја. Обавезу достављања финансијских извештаја за 2021. годину такође, имало је и 139 обvezника чија је пословна година различита од календарске. Посебан систем за достављање финансијских извештаја је дана 31. јануара 2022. године од стране Агенције стављен на располагање обveznicima састављања редовних годишњих финансијских извештаја.

У току извештајног периода НКР је у оквиру праћења процеса примене МСФИ и МСФИ за МСП пружала стручну подршку Министарству у погледу одређених питања у вези са применом рачуноводствене регулативе иницираних у конкретним захтевима правних и физичких лица. Најчешће дилеме биле су у вези са применом МСФИ.

IV. Сарадња са представницима институција и друге активности

Чланови НКР су на неколико седница имали могућност да размењују информације са представницима Агенције и Коморе.

ПРЕДСЕДНИК НАЦИОНАЛНЕ
КОМИСИЈЕ ЗА РАЧУНОВОДСТВО

Драган Демировић

др Драган Демировић